

стои на едно място. Слънцето, което всъка сутрин изгръва и захожда пред очите ни, изведенъжъ ся остановило, илинакъ било обявено за неподвижно свътило. Всъки благомислящи човекъ билъ увъренъ, че той стои на землята съ краката на доле, а съ главата на горе; нъсега изведенъжъ ся обнаружило, че землята е кълбообразно тъло по което ний, или нашите антюпodi тръбва да ходиме на горе съ краката, също тъй, както мухите ходатъ по тавания. Такива едини открития били съвършенно достатъчни, за да турнатъ въ мисляще положение всъки поръдъченъ човекъ. Ако землята не стои на едно място, то що послѣ това е твърдо и непоколебимо? Ако азъ самъ не знамъ какъ хода по землята, на горе-ли съ краката, или на горе съ главата, то що ще азъ да знамъ? Кадъ е горе, кадъ е доле? Кадъ е главата, кадъ еж краката? Ако ма лъжатъ зрънието и осъзанието, то що ли ма не лъже? Съществува ли покрай менъ иъщо? Съществувамъ ли азъ самъ? И какъ, и защо, и за какво?

Всичките тъзи въпроси сега ни ся показватъ твърдъ страници за това, че ний сме навикнали къмъ онъзи мисъл, че ний много не знаеме, и че много нъща ще ни останатъ неизвестни. Ний сега сме ся научили търиъливо да чекаме отговоръ на нашиятъ въпроси отъ страна на опитъ, и наедно съ това сме ся научили да не задаваме такива въпроси, които не може ги ръши никакъвъ опитъ. Но средневъковните човекъци, въ продължение на много столѣтия знайали ръшително всичко, и изведенъжъ настапналъ моментъ